

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 12ης Δεκεμβρίου 2000*

Στην υπόθεση T-11/00,

Michel Hautem, υπάλληλος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, κάτοικος Schouweiler (Λουξεμβούργο), εκπροσωπούμενος από τους M. Karp και J. Choucrout, δικηγόρους Λουξεμβούργου, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο του M. Karp, 84, Grand-rue,

ενάγων,

κατά

Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, εκπροσωπούμενης από τον J.-P. Minnaert, κύριο νομικό σύμβουλο στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων, επικουρούμενο από τον G. Vandersanden, δικηγόρο Βρυξελλών, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την έδρα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, 100, boulevard Konrad Adenauer,

εναγομένης,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

με αντικείμενο τη χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που ο ενάγων φρονεί ότι υπέστη λόγω της αρνήσεως της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων να εκτελέσει την απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Σεπτεμβρίου 1999, T-140/97, Hautem κατά ΕΤΕπ (Συλλογή Υπ.Υπ. 1999, σ. I-A-171 και II-897),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τον R. García-Valdecasas, Πρόεδρο, την P. Lindh και τον J. D. Cooke, δικαστές,

γραμματέας: G. Herzig, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 12ης Σεπτεμβρίου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το ιστορικό της διαφοράς

- ¹ Ο ενάγων προσελήφθη από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (στο εξής: ΕΤΕπ) στις 16 Δεκεμβρίου 1994 ως κλητήρας καθηκόντων Κ με κλιμάκιο Κ004.

- 2 Στις 31 Ιανουαρίου 1997, ο Πρόεδρος της ΕΤΕπ αποφάσισε, βάσει του άρθρου 38, παράγραφος 3, του Κανονισμού Προσωπικού της ΕΤΕπ και σύμφωνα με την αιτιολογημένη γνώμη της επιτροπής ίσης εκπροσώπησης που προβλέπει το άρθρο 40 του ίδιου κανονισμού, την χωρίς προειδοποίηση απόλυση του ενάγοντος για σοβαρό λόγο, χωρίς απώλεια του επιδόματος αποχωρήσεως, λόγω παραβάσεως των άρθρων 1, 4 και 5 του Κανονισμού Προσωπικού (στο εξής: απόφαση περί απολύσεως).
- 3 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 29 Απριλίου 1997, ο ενάγων άσκησε προσφυγή ακυρώσεως (Τ-140/97) κατά της αποφάσεως περί απολύσεως.
- 4 Με απόφαση της 28ης Σεπτεμβρίου 1999, Τ-140/97, Hautem κατά ΕΤΕπ (Συλλογή Υπ.Υπ. 1997, σ. I-A-171 και II-897, στο εξής: απόφαση Hautem), το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση περί απολύσεως. Το διατακτικό της αποφάσεως αυτής έχει ως εξής:
 - «1) Ακυρώνει την απόφαση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων της 31ης Ιανουαρίου 1997 περί απολύσεως του προσφεύγοντος-ενάγοντος χωρίς απώλεια του επιδόματος αποχωρήσεως.
 - 2) Υποχρεώνει την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων να καταβάλει στον προσφεύγοντα-ενάγοντα τις καθυστερούμενες αποδοχές που του οφείλει από της απολύσεώς του.
 - 3) Απορρίπτει την αγωγή αποζημιώσεως του προσφεύγοντος-ενάγοντος.
 - 4) Απορρίπτει ως απαράδεκτη την αγωγή αποζημιώσεως της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

5) Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων θα φέρει τα έξοδά της, καθώς και τα έξοδα του προσφεύγοντος-ενάγοντος.»

- 5 Με επιστολή της 18ης Οκτωβρίου 1999, ο δικηγόρος του ενάγοντος ζήτησε από την ΕΤΕπ να λάβει θέση ως προς την εκτέλεση της αποφάσεως Hautem. Ο δικηγόρος της ΕΤΕπ απάντησε, με επιστολή της 22ας Νοεμβρίου 1999, ότι η ΕΤΕπ είχε την πρόθεση να ασκήσει αναίρεση κατά της αποφάσεως αυτής, χωρίς η επιστολή αυτή να λαμβάνει, κατά τα λοιπά, θέση ως προς το ζήτημα της εκτελέσεως της αποφάσεως.
- 6 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 26 Νοεμβρίου 1999, η ΕΤΕπ άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως Hautem (υπόθεση C-449/99 Ρ). Στηρίχθηκε, κυρίως, στο γεγονός ότι τόσο η επανένταξη του ενάγοντος όσο και η καταβολή των καθυστερουμένων αποδοχών θα κατέληγε στην αναγνώριση στους υπαλλήλους της ΕΤΕπ του καθεστώτος δημοσίων υπαλλήλων, ενώ πρόκειται για συμβασιούχους υπαλλήλους.
- 7 Η ΕΤΕπ δεν υπέβαλε αίτηση λήψεως προσωρινών μέτρων για να επιτύχει την αναστολή της εκτελέσεως της αποφάσεως Hautem.
- 8 Με τηλεομοιοτυπία της 30ής Νοεμβρίου 1999, ο δικηγόρος του ενάγοντος ζήτησε από την ΕΤΕπ να του κοινοποιήσει τις μισθολογικές διαβαθμίσεις και να προσδιορίσει το ποσό των καθυστερουμένων αποδοχών που οφείλονται δυνάμει του διατακτικού της αποφάσεως Hautem.
- 9 Με επιστολή της 8ης Δεκεμβρίου 1999, ο δικηγόρος της ΕΤΕπ απάντησε ως εξής:

«[Η] Τράπεζα θεωρεί (...) τουλάχιστον πρόωρο, αν όχι αντίθετο προς την εύρυθμη λειτουργία της δικαιοσύνης, να δοθεί συνέχεια στο αίτημα αυτό, το οποίο, στο μέτρο

που αφορά ακριβώς τα δύο σημεία του διατακτικού της αποφάσεως του Πρωτοδικείου, θα πρέπει να διευκρινιστεί με την απόφαση που το Δικαστήριο καλείται να εκδώσει επί της αιτήσεως αναιρέσεως. Η καταβολή των καθυστερουμένων αποδοχών θα μπορούσε, πράγματι, να προκαλέσει την επιστροφή τους, αν το Δικαστήριο ακυρώσει την απόφαση του Πρωτοδικείου ως προς το σημείο αυτό.»

- 10 Με τηλεομοιοτυπία της 21ης Δεκεμβρίου 1999 την οποία απηύθυνε στον δικηγόρο της ΕΤΕπ, ο δικηγόρος του ενάγοντος ζήτησε από την ΕΤΕπ να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την επανένταξη του πελάτη του καθώς και για την καταβολή των καθυστερουμένων αποδοχών. Διευκρίνισε επίσης ότι, ελλείψει ικανοποιητικής απαντήσεως της ΕΤΕπ, θα υπέβαλλε αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων για να επιτύχει την εκτέλεση, επ' απειλή χρηματικής ποινής της αποφάσεως Hautem.
- 11 Με τηλεομοιοτυπία της 22ας Δεκεμβρίου 1999, ο δικηγόρος της ΕΤΕπ επιβεβαίωσε στον δικηγόρο του ενάγοντος ότι η ΕΤΕπ θεωρούσε ότι, «για λόγους εύρυθμης λειτουργίας της δικαιοσύνης, καθώς και για λόγους ουσίας που αφορούν τη νομιμότητα της αποφάσεως Hautem, δεν πρέπει να προβεί στην επανένταξη του Μ. Hautem ούτε στην καταβολή των καθυστερούμενων αποδοχών που ορίζει η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση».
- 12 Με τηλεομοιοτυπία της 30ής Δεκεμβρίου 1999, ο δικηγόρος της ΕΤΕπ ανέφερε ότι η ΕΤΕπ θεωρούσε «ότι δεν έπρεπε να δώσει συνέχεια, επί του παρόντος», στα αιτήματα του ενάγοντος και ενέμενε στην άποψή της, όπως εκτέθηκε στις επιστολές της 8ης και 22ας Δεκεμβρίου 1999.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 13 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 18 Ιανουαρίου 2000, ο ενάγων άσκησε την παρούσα αγωγή.

- 14 Με χωριστό δικόγραφο, που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 26 Ιανουαρίου 2000, ο ενάγων υπέβαλε αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων με αντικείμενο κυρίως την εκτέλεση, επ' απειλή χρηματικής ποινής, της αποφάσεως Hautem.
- 15 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 17 Μαρτίου 2000, ο ενάγων υπέβαλε αίτηση για την παροχή του ευεργετήματος πενίας.
- 16 Με διάταξη της 7ης Απριλίου 2000, ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου απέρριψε την αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων ως απαράδεκτη, για τον λόγο ότι ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής δεν ήταν αρμόδιος να αποφανθεί επί της αιτήσεως αυτής.
- 17 Στις 11 Απριλίου 2000, πραγματοποιήθηκε άτυπη συνεδρίαση των διαδίκων με τον πρόεδρο του πέμπτου τμήματος του Πρωτοδικείου, προκειμένου να επιτευχθεί φιλική διευθέτηση της διαφοράς. Οι διάδικοι δεν κατέληξαν σε συμφωνία.
- 18 Με επιστολή της 5ης Ιουνίου 2000, ο ενάγων δήλωσε ότι δεν θα καταθέσει υπόμνημα απαντήσεως.
- 19 Με διάταξη της 26ης Ιουνίου 2000, ο πρόεδρος του πέμπτου τμήματος του Πρωτοδικείου αποφάσισε την παροχή στον ενάγοντα του ευεργετήματος πενίας.
- 20 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πέμπτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

21 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη δημόσια συνεδρίαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2000.

22 Ο ενάγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να υποχρεώσει την ΕΤΕπ να του καταβάλει, ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη λόγω της μη εκτελέσεως της αποφάσεως Hautem, το ποσό των 60 000 ευρώ
- να καταδικάσει την ΕΤΕπ στα δικαστικά έξοδα.

23 Η ΕΤΕπ ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να κρίνει την αγωγή αβάσιμη
- να καταδικάσει τον ενάγοντα στα δικαστικά έξοδα.

Επί της ουσίας

24 Κατά πάγια νομολογία, για να υφίσταται ευθύνη της Κοινότητας απαιτείται η συνδρομή ενός συνόλου προϋποθέσεων σχετικών με τον παράνομο χαρακτήρα των

προσαπτομένων στα όργανα ενεργειών, το υποστατό της προβαλλομένης ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ των ενεργειών και της προβαλλομένης ζημίας (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 1ης Ιουνίου 1994, C-136/92 P, Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ., Συλλογή 1994, σ. I-1981, σκέψη 42, και του Πρωτοδικείου της 28ης Σεπτεμβρίου 1999, T-48/97, Frederiksen κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 1999, σ. I-A-167 και II-867, σκέψη 44).

Επί της παράνομης συμπεριφοράς της ΕΤΕπ

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 25 Ο ενάγων ισχυρίζεται ότι η ΕΤΕπ διέπραξε σοβαρή παράβαση των υποχρεώσεών της, καθόσον αρνήθηκε επίμονα να εκτελέσει απόφαση, ενώ η απόφαση αυτή είναι εκτελεστή. Η εν λόγω στάση της ΕΤΕπ είναι αντίθετη όχι μόνον προς τα συμφέροντα του ενάγοντος, αλλά και προς τη δημόσια τάξη.
- 26 Όσον αφορά το τμήμα του διατακτικού της αποφάσεως Hautem που αναφέρεται στην υποχρέωση της ΕΤΕπ να καταβάλει στον ενάγοντα τις καθυστερούμενες αποδοχές τις οποίες θα είχε λάβει από της απολύσεώς του, ο ενάγων υποστηρίζει ότι τόσο το αίτημά του να προσδιοριστεί το ακριβές ποσό στο οποίο έχει δικαίωμα όσο και το αίτημά του να του κοινοποιηθούν οι μισθολογικές διαβαθμίσεις για να του παρασχεθεί η δυνατότητα να υπολογίσει το εν λόγω ποσό απορρίφθηκαν από την ΕΤΕπ. Η ΕΤΕπ αρνήθηκε επίσης να επανεντάξει τον ενάγοντα στην υπηρεσία της.
- 27 Η ΕΤΕπ υποστηρίζει ότι εξήγησε στον ενάγοντα τους λόγους για τους οποίους θεώρησε ότι η αναμονή της αποφάσεως που το Δικαστήριο κλήθηκε να εκδώσει κατόπιν της αναιρέσεως που ασκήθηκε κατά της αποφάσεως Hautem συνάδει προς

την εύρυθμη λειτουργία της δικαιοσύνης, διαβεβαιώνοντάς τον, εντούτοις, ότι θα τηρούσε τις υποχρεώσεις οι οποίες θα απέρρεαν, οριστικά, από την απόφαση του Δικαστηρίου, ανεξαρτήτως του περιεχομένου της. Κατά συνέπεια, κακώς προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι η ΕΤΕπ επέδειξε αδράνεια κατά την εκτέλεση της αποφάσεως Hautem ή ότι εξέφρασε την άρνησή της να εκτελέσει την απόφαση αυτή.

- 28 Πράγματι, η ΕΤΕπ δεν προέβη, κατά τους ισχυρισμούς της, σε καμία ενέργεια που θα μπορούσε να ματαιώσει τη μελλοντική εκτέλεση της αποφάσεως Hautem και παρέσχε στον ενάγοντα όλες τις εγγυήσεις ορθής εκτελέσεως, μετά την οριστική λύση του ζητήματος ουσίας. Πράγματι, πρότεινε στον ενάγοντα να τεθεί υπό μεσεγγύηση το ποσό που αντιστοιχεί στις καθυστερούμενες αποδοχές.
- 29 Επομένως, ο ενάγων δεν μπορεί, κατά την ΕΤΕπ, να αμφισβητήσει τη δέσμευσή της να εκτελέσει καλόπιστα και καθ' ολοκληρίαν την απόφαση Hautem. Η αμφισβήτηση αυτή μπορεί να αφορά αποκλειστικά την προθεσμία εντός της οποίας θα πρέπει να χωρήσει η εκτέλεση αυτή.
- 30 Η ΕΤΕπ όμως υποστηρίζει ότι η εύλογη προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να χωρήσει η εκτέλεση της αποφάσεως Hautem πρέπει, εν προκειμένω, να εκτιμηθεί υπό το πρίσμα της θεμελιώδους αντιρρήσεως που διατυπώθηκε, στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως, κατά της λύσεως που έγινε δεκτή με την ως άνω απόφαση και υπόκειται επί του παρόντος στην κρίση του Δικαστηρίου. Είναι πρωταρχικής σημασίας, πράγματι, να καθορίσει το Δικαστήριο αν η σχέση μεταξύ της ΕΤΕπ και του προσωπικού της είναι δημοσιούπαλληλική ή συμβατική. Επιπλέον, η ΕΤΕπ ισχυρίζεται ότι έλαβε υπόψη την ασφάλεια δικαίου ως προς τον ενάγοντα, του οποίου τα δικαιώματα θα προσδιοριστούν οριστικά μετά την απόφαση του Δικαστηρίου.
- 31 Η ΕΤΕπ καταλήγει ότι, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα στοιχεία της παρούσας υποθέσεως και μεριμνώντας ώστε τα δικαιώματα του ενάγοντος να διατηρηθούν καθ' ολοκληρίαν στην περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο θα απέρριπτε την αίτηση αναιρέσεως, δεν διέπραξε πταίσμα ικανό να στοιχειοθετήσει την ευθύνη της.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 32 Πρέπει, κατ' αρχάς, να υπομνησθεί ότι το άρθρο 41 του Κανονισμού Προσωπικού της ΕΤΕπ ορίζει ότι «το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είναι αρμόδιο να κρίνει επί οποιασδήποτε διαφοράς ατομικού χαρακτήρα μεταξύ της Τράπεζας και των μελών του προσωπικού της».
- 33 Επιπλέον, με την απόφαση της 15ης Ιουνίου 1976, 110/75, Mills κατά ΕΤΕπ (Συλλογή τόμος 1976, σ. 371), το Δικαστήριο έκρινε ότι καταγγελία συμβάσεως υπαλλήλου της ΕΤΕπ γενόμενη κατά παράβαση των κανόνων της εν λόγω συμβάσεως ή κατά παραβίαση των γενικών αρχών του εργατικού δικαίου μπορεί να κηρυχθεί άκυρη, η δε διαπίστωση αυτής της ακυρότητας εναπόκειται, ενδεχομένως, στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (σκέψεις 25 και 26). Το Δικαστήριο διευκρίνισε επίσης ότι «καταγγελία συμβάσεως γενομένη υπό μορφή “απολύσεως για σοβαρό λόγο”, ποινή που προβλέπεται στο άρθρο 38 του Κανονισμού [Προσωπικού], μπορεί ενδεχομένως να κηρυχθεί άκυρη αν ο δικαστής διαπιστώσει το ανυπόστατο του λόγου αυτού» (σκέψη 27).
- 34 Πρέπει, στη συνέχεια, να τονισθεί ότι, κατά το άρθρο 233 ΕΚ, «το όργανο ή τα όργανα των οποίων η πράξη εκηρύχθη άκυρη ή των οποίων η παράλειψη εκηρύχθη αντίθετη προς την παρούσα Συνθήκη, οφείλουν να λαμβάνουν τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου».
- 35 Επιπλέον, το άρθρο 242 ΕΚ ορίζει ότι «οι προσφυγές στο Δικαστήριο δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα. Το Δικαστήριο όμως δύναται, αν κρίνει ότι επιβάλλεται από τις περιστάσεις, να διατάξει την αναστολή εκτελέσεως της προσβαλλομένης πράξεως».

- 36 Εν προκειμένω, από τον φάκελο της δικογραφίας προκύπτει όχι μόνον ότι η ΕΤΕπ δεν εκτέλεσε την απόφαση Hautem, αλλά, κυρίως, ότι αρνήθηκε να το πράξει πριν από την έκδοση της αποφάσεως του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-449/99 P.
- 37 Πράγματι, με τις επιστολές της 8ης, 22ας και 30ής Δεκεμβρίου 1999, η ΕΤΕπ αρνήθηκε να δώσει συνέχεια στο αίτημα του δικηγόρου του ενάγοντος περί εκτέλεσης της αποφάσεως Hautem, με το αιτιολογικό ότι η εκτέλεση αυτή θα ήταν αντίθετη προς την εύρυθμη λειτουργία της δικαιοσύνης, στο μέτρο που δύο σημεία του διατακτικού της εν λόγω αποφάσεως έπρεπε να διευκρινιστούν με την απόφαση που θα εξέδιδε το Δικαστήριο στην υπόθεση C-449/99 P.
- 38 Επιβάλλεται όμως η διαπίστωση ότι η ΕΤΕπ δεν υπέβαλε αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων για να επιτύχει την αναστολή εκτελέσεως της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι η αναμονή της αποφάσεως του Δικαστηρίου συνάδει προς την εύρυθμη λειτουργία της δικαιοσύνης. Πράγματι, όπως εκτέθηκε ανωτέρω, το όργανο το οποίο εξέδωσε την ακυρωθείσα πράξη υποχρεούται να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της ακυρωτικής δικαστικής αποφάσεως. Μόνον το Δικαστήριο δύναται, εφόσον κρίνει ότι το απαιτούν οι περιστάσεις, να διατάξει την αναστολή εκτελέσεως της προσβαλλομένης πράξεως.
- 39 Συναφώς, η ΕΤΕπ ισχυρίστηκε ότι ο λόγος για τον οποίο δεν θεώρησε σκόπιμο να υποβάλει αίτηση αναστολής εκτελέσεως ήταν ότι, λαμβανομένης υπόψη της υφισταμένης νομολογίας στο ζήτημα αυτό, η αναστολή δεν θα της είχε χορηγηθεί, διότι ένας οργανισμός όπως η ΕΤΕπ ουδέποτε θα μπορούσε να αποδείξει την ύπαρξη μη επανορθώσιμης ζημίας. Πράγματι, κατά την ΕΤΕπ, η εν λόγω προϋπόθεση αναστολής εκτελέσεως οπωσδήποτε έλειπε, καθόσον ευλόγως θα μπορούσε να αντιταχθεί στην ΕΤΕπ ότι, στην περίπτωση εκδόσεως αποφάσεως που θα δεχόταν την αίτηση αναιρέσεως που άσκησε, θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει τα νόμια μέσα που της παρέχονται για να ανακτήσει οποιοδήποτε ποσό κατέβαλε ενδεχομένως στον ενάγοντα. Υπό τις συνθήκες αυτές, είναι σαφές ότι η ΕΤΕπ ενσυνειδήτως συμπεριφέρθηκε κατά τρόπον ώστε να επιτύχει, στην πράξη, αναστολή εκτελέσεως

την οποία θεωρούσε ότι δεν θα μπορούσε να επιτύχει με τη νόμιμη οδό και ότι, κατά συνέπεια, η συμπεριφορά της συνιστά παράβαση των διατάξεων της Συνθήκης.

- 40 Όσον αφορά την πρόταση της ΕΤΕπ να θέσει υπό μεσεγγύηση το ποσό που αντιστοιχεί στις καθυστερούμενες αποδοχές που θα έπρεπε να έχει λάβει ο ενάγων από της απολύσεώς του, αρκεί η διαπίστωση ότι το μέτρο αυτό δεν ανταποκρίνεται στο διατακτικό της αποφάσεως Hautem και δεν μπορεί, κατά συνέπεια, να θεωρηθεί ως μέτρο εκτελέσεως της αποφάσεως αυτής. Το γεγονός ότι, κατά την ΕΤΕπ, το μέτρο αυτό θα παρείχε στον ενάγοντα όλες τις εγγυήσεις ορθής εκτελέσεως ουδόλως αναιρεί το συμπέρασμα αυτό. Πράγματι, πρέπει να υπομνησθεί ότι μόνον το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει, βάσει του άρθρου 243 ΕΚ, τα προσωρινά μέτρα που κρίνει αναγκαία, προνόμιο το οποίο δεν μπορεί να σφετεριστεί η ΕΤΕπ.
- 41 Η ΕΤΕπ δεν μπορεί επίσης να επικαλεστεί το γεγονός ότι η εύλογη προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να χωρήσει η εκτέλεση της αποφάσεως Hautem δεν έχει ακόμη εκπνεύσει. Πράγματι, το επιχείρημα αυτό θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη μόνον εάν η ΕΤΕπ είχε αρχίσει να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της αποφάσεως αυτής ή είχε εκδηλώσει την πρόθεσή της να τα λάβει χωρίς να έχει ακόμα τον αναγκαίο χρόνο να τα θέσει σε εφαρμογή για υλικούς ή διοικητικούς λόγους. Η ΕΤΕπ όμως δεν επικαλέστηκε τέτοιες περιστάσεις. Αντιθέτως, όπως προκύπτει από τις προπαρατεθείσες επιστολές και τις δηλώσεις του δικηγόρου της ΕΤΕπ κατά τη συνεδρίαση, η ΕΤΕπ δήλωσε σαφώς την πρόθεσή της να μην εκτελέσει την απόφαση Hautem, αναμένοντας την έκδοση της αποφάσεως του Δικαστηρίου.
- 42 Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα ότι είναι πρωταρχικής σημασίας να προσδιορίσει το Δικαστήριο αν η σχέση μεταξύ της ΕΤΕπ και του προσωπικού της είναι δημοσιοϋπαλληλική ή συμβατική, πρέπει να τονιστεί ότι η εκτέλεση της αποφάσεως Hautem δεν προδικάζει τη λύση που το Δικαστήριο θα μπορούσε να δώσει στο ζήτημα αυτό με την απόφαση επί της αιτήσεως αναιρέσεως. Επιπλέον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, με την προπαρατεθείσα απόφαση Mills κατά ΕΤΕπ (σκέψη 22), το Δικαστήριο έκρινε ότι «το σύστημα που έχει υιοθετηθεί για τις σχέσεις μεταξύ της Τράπεζας και των υπαλλήλων της [ήταν] συμβατικής φύσεως».

- 43 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι η συμπεριφορά της ΕΤΕπ, που συνίσταται στην άρνηση λήψεως οποιουδήποτε συγκεκριμένου μέτρου για την εκτέλεση της αποφάσεως Hautem, αποτελεί παράβαση του άρθρου 233 ΕΚ και, κατά συνέπεια, παράνομη συμπεριφορά η οποία μπορεί να στοιχειοθετήσει την ευθύνη της Κοινότητας (βλ., υπό την έννοια αυτή, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Οκτωβρίου 1992, T-84/91, Meskens κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1992, σ. II-2335, σκέψη 81, που επικυρώθηκε με την απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Αυγούστου 1994, C-412/92 P, Κοινοβούλιο κατά Meskens, Συλλογή 1994, σ. I-3757, και προπαρατεθείσα απόφαση Frederiksen κατά Κοινοβουλίου, σκέψη 96).

Επί της υπάρξεως ζημίας και αιτιώδους συνδέσμου

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 44 Ο ενάγων ισχυρίζεται ότι υπέστη ηθική βλάβη λόγω της μη εκτελέσεως της αποφάσεως Hautem από την ΕΤΕπ.
- 45 Παρατηρεί ότι βρίσκεται, όπως και η οικογένειά του, σε κατάσταση αβεβαιότητας. Πράγματι, καίτοι υπάρχει ευνοϊκή απόφαση γι' αυτόν της οποίας η εκτέλεση θα του παρείχε τη δυνατότητα αποκαταστάσεως των δικαιωμάτων του, αναμένει την έκβαση της αιτήσεως αναιρέσεως, ενώ η ΕΤΕπ δεν ζήτησε την αναστολή εκτελέσεως της αποφάσεως αυτής.
- 46 Συναφώς, ο ενάγων υποστηρίζει ότι η παρούσα κατάστασή του είναι λίαν επισφαλής, διότι, εκτός από τα οικονομικά προβλήματα που προκαλεί η απόφαση περί απο-

λύσεως, τα οποία επιδεινώνονται συνεχώς, και παρά το γεγονός ότι δικαιούται να μη βρεθεί εκ νέου στην κατάσταση εκείνου που αναζητεί απασχόληση, δεν βρίσκεται ούτε στην κατάσταση υπαλλήλου της ΕΤΕπ.

- 47 Επιπλέον, η μη εκτέλεση της αποφάσεως Hautem αφήνει να πλανάται αμφιβολία ως προς τις επαγγελματικές ικανότητες και την εντιμότητα του ενάγοντος. Πράγματι, οι ενδεχόμενοι εργοδότες με τους οποίους θα μπορούσε να έλθει σε επαφή δικαιολογημένα εκφράζουν αμφιβολίες ως προς τα επαγγελματικά του προσόντα (απόφαση του Πρωτοδικείου της 26ης Οκτωβρίου 1993, T-59/92, Renato Caronna κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-1129).
- 48 Κατ' αρχάς, η ΕΤΕπ αμφισβητεί το υποστατό οποιασδήποτε ηθικής βλάβης. Ισχυρίζεται ότι μαρτυρεί τουλάχιστον θρασύτητα εκ μέρους του ενάγοντος να προβάλλει την εντιμότητά του, ενώ προέβη σε ενέργειες οι οποίες, έστω και αν δεν δικαιολογούσαν, κατά το Πρωτοδικείο, απόλυση, χαρακτηρίστηκαν πάντως επικίνδυνες. Εν πάση περιπτώσει, η ΕΤΕπ ισχυρίζεται ότι δεν αμφισβήτησε, έστω και εμμέσως, την εντιμότητα του ενάγοντος, ιδίως έναντι των εργοδοτών με τους οποίους ήλθε σε επαφή προς ανεύρεση εργασίας.
- 49 Εξάλλου, η ΕΤΕπ ισχυρίζεται ότι δεν υφίσταται άμεσος αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ του τεκμαιρομένου πταίσματος και της βλάβης την οποία επικαλείται ο ενάγων.
- 50 Πράγματι, δεδομένου ότι η βλάβη την οποία επικαλείται ο ενάγων αναφέρεται στις συνέπειες της αποφάσεως περί απολύσεως και όχι στις συνέπειες της μη εκτελέσεως της αποφάσεως Hautem, δεν αποδεικνύεται ότι η βλάβη αυτή δεν θα επερχόταν αν η ΕΤΕπ είχε εκτελέσει ορθώς την απόφαση αυτή.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 51 Προκειμένου περί της βλάβης, πρέπει να τονιστεί ότι η άρνηση κοινοτικού οργάνου ή οργανισμού να εκτελέσει απόφαση του Πρωτοδικείου, έστω και αν η άρνηση αυτή περιορίζεται στο διάστημα μεταξύ της δημοσίευσής της αποφάσεως αυτής και της δημοσίευσής της αποφάσεως που το Δικαστήριο καλείται να εκδώσει επί αιτήσεως αναίρεσής, συνιστά προσβολή της εμπιστοσύνης που κάθε υποκείμενο δικαίου πρέπει να έχει στον κοινοτικό νομικό σύστημα, το οποίο στηρίζεται, μεταξύ άλλων, στον σεβασμό των αποφάσεων που εκδίδουν τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα. Επομένως, ανεξαρτήτως οποιασδήποτε υλικής ζημίας που θα απέρρεε ενδεχομένως από τη μη εκτέλεση αποφάσεως, η ρητή άρνηση εκτελέσεως συνεπάγεται, αφεαυτής, ηθική βλάβη για τον διάδικο που πέτυχε την έκδοση ευνοϊκής αποφάσεως.
- 52 Επιπλέον, η παράνομη συμπεριφορά της ΕΤΕπ περιήγαγε αναμφισβήτητα τον ενάγοντα σε παρατεταμένη κατάσταση αβεβαιότητας και ανησυχίας όσον αφορά την αναγνώριση των δικαιωμάτων του και το επαγγελματικό μέλλον του, καθόσον ο απροσδιόριστος χαρακτήρας της παρούσας επαγγελματικής θέσεώς του προκάλεσε επίσης δυσκολίες στον ενδιαφερόμενο κατά την αναζήτηση εργασίας. Η κατάσταση αυτή συνιστά προδήλως ηθική βλάβη (προπαρατεθείσες αποφάσεις Meskens κατά Κοινοβουλίου, σκέψη 89, και Frederiksen κατά Κοινοβουλίου, σκέψεις 110 και 112).
- 53 Προκειμένου περί του αιτιώδους συνδέσμου, αρκεί η διαπίστωση ότι η ηθική βλάβη που υπέστη ο ενάγων οφείλεται ευθέως στην απόφαση της ΕΤΕπ να μην εκτελέσει την απόφαση Hautem και δεν θα είχε επέλθει αν η ΕΤΕπ είχε εκτελέσει προσηκόντως την απόφαση αυτή.
- 54 Επομένως, αποδεικνύεται η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της παράνομης συμπεριφοράς της ΕΤΕπ και της ζημίας.

Συμπέρασμα

- 55 Ενόψει των ειδικών συνθηκών της υποθέσεως και λαμβανομένης υπόψη της σημασίας της ηθικής βλάβης που υπέστη ο ενάγων, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η επιδίκαση στον ενάγοντα ποσού 25 000 ευρώ συνιστά την ενδεδειγμένη ικανοποίηση για την εν λόγω βλάβη.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 56 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Πάντως, δυνάμει του άρθρου 88 του ίδιου κανονισμού, στις διαφορές μεταξύ των Κοινοτήτων και των υπαλλήλων τους, τα όργανα φέρουν τα έξοδά τους.
- 57 Επειδή στο πλαίσιο της κύριας δίκης η ΕΤΕπ ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στο σύνολο των δικαστικών εξόδων σύμφωνα με το αίτημα του ενάγοντος.
- 58 Όσον αφορά τα έξοδα σχετικά με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, επειδή ο ενάγων ηττήθηκε, κάθε διάδικος φέρει τα έξοδά του.
- 59 Σύμφωνα με το άρθρο 97, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, η απόφαση που περιέχει διάταξη για τα δικαστικά έξοδα μπορεί να περιέχει και διάταξη να

αφαιρεθούν από αυτά, υπέρ του ταμείου του Πρωτοδικείου, τα ποσά που προκαταβλήθηκαν από αυτό λόγω του ευεργετήματος πενίας. Ο Γραμματέας φροντίζει για την είσπραξη των ποσών αυτών από τον διάδικο που καταδικάστηκε στην καταβολή τους.

- 60 Με διάταξη της 26ης Ιουνίου 2000, ο πρόεδρος του πέμπτου τμήματος του Πρωτοδικείου παρέσχε στον ενάγοντα το ευεργέτημα πενίας μεγίστου ύψους 8 000 ευρώ. Μια προκαταβολή ύψους 3 000 ευρώ δόθηκε στον δικηγόρο του ενάγοντος ως αμοιβή. Επομένως, η ΕΤΕπ πρέπει να καταβάλει στο ταμείο του Πρωτοδικείου το ποσό των 3 000 ευρώ ή κάθε άλλο χαμηλότερο ποσό που δικαιολογεί ο ενάγων ως έξοδα συνδεόμενα με την κύρια δίκη. Αν τα έξοδα που αφορούν την κύρια δίκη υπερβαίνουν τα 3 000 ευρώ, το υπόλοιπο ποσό πρέπει να καταβληθεί απευθείας από την ΕΤΕπ στον ενάγοντα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Υποχρεώνει την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων να καταβάλει στον ενάγοντα το ποσό των 25 000 ευρώ ως ικανοποίηση της ηθικής του βλάβης.**

- 2) Καταδικάζει την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στα έξοδα της κύριας δίκης.
- 3) Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων πρέπει να καταβάλει στο ταμείο του Πρωτοδικείου το ποσό των 3 000 ευρώ ή οποιοδήποτε άλλο χαμηλότερο ποσό δικαιολογεί ο ενάγων ως έξοδα της κύριας δίκης.
- 4) Κάθε διάδικος φέρει τα δικά του έξοδα σχετικά με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

García-Valdecasas

Lindh

Cooke

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Δεκεμβρίου 2000.

Ο Γραμματέας

Η Πρόεδρος

H. Jung

P. Lindh